

*Gimnazjum im. Agaty Mróz-Olszewskiej
w Bobolicach*

Szkolny Program Orientacji Zawodowej

*„ Przyszłością można i należy zarządzać.
Trzeba ją zaplanować,
przygotować się do realizacji określonych zadań,
obliczyć koszty i kształtować już dziś tak,
by łatwiej było zdobywać pewne rzeczy jutro”*

Program opracował-szkolny doradca zawodowy

Zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną

1. Wstęp

Zreformowana szkoła, to szkoła skutecznie przygotowująca uczniów do zadań nowoczesnej gospodarki. Rynek pracy i występujące zjawiska bezrobocia, reorientacji i mobilności zawodowej oraz kształcenie ustawiczne przez całe życie, stawiają coraz większe wymagania absolwentom szkół.

Orientacja zawodowa jest integralną częścią szkolnego programu dydaktyczno –wychowawczego gimnazjum, Stanowi ona całokształt oddziaływań wychowawczych, które mają na celu takie pokierowanie wszechstronnym rozwojem ucznia, aby na końcowym etapie procesu kształcenia był dojrzały do podjęcia optymalnych decyzji w sprawie własnego życia i zawodu, dostosowanych do własnych możliwości oraz aktualnych potrzeb rynku pracy. Elastyczny rynek pracy wymaga od potencjalnych pracowników nie tylko dobrego przygotowania do zawodu, ale również umiejętności i chęci ustawicznego kształcenia się w zawodzie, często gotowości do wielokrotnej jego zmiany. Wybór dokonywany przez młodzież ma wyznaczyć kierunek jej przyszłości pracy zawodowej, stąd ma znaczny wpływ na dalszy bieg życia, zadowolenie z wykonywanej pracy, wywiązania się z roli społecznej ucznia i pracownika. Podjęcie decyzji o wyborze przyszłego zawodu przez ucznia jak i szkoły w której będzie kontynuował naukę jest problemem bardzo ważnym, gdyż decyduje to, o jego szczęściu, zadowoleniu i samorealizacji.

Korzyści wynikające z prowadzenia orientacji zawodowej na poziomie gimnazjum w sposób systemowy dotyczą nie tylko gimnazjalistów. Korzyści mają też same szkoły, mają je inne podmioty edukacyjne, społeczeństwo, władze lokalne , a w przyszłości pracodawcy.

2. Założenia Programu

Program zakłada przygotowanie uczniów gimnazjum do podjęcia decyzji zawodowej i szkolnej w trybie szkolnym (lekcje, zajęcia pozalekcyjne) jak również samodzielną aktywność w trybie pozaszkolnym (czytanie lektury uzupełniającej, korzystanie z Internetu, oglądanie odpowiednich programów telewizyjnych)

Program został opracowany jako potrzeba pomocy, usytuowana blisko ucznia, zwiększająca trafność podejmowanych decyzji edukacyjnych i zawodowych, minimalizująca koszty psychiczne wynikające z niewłaściwych wyborów po ukończeniu gimnazjum. Celem programu nie jest udzielenie uczniowi jednoznacznej i jednorazowej porady, lecz przygotowanie go do samodzielnego podejmowania kolejnych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

W Programie ujęte są zagadnienia związane z samopoznaniem (zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności, temperament, obraz własnej osoby), etapami podejmowania decyzji zawodowych i edukacyjnych, informacjami dotyczącymi poznawania zawodów, funkcjonowaniem współczesnego rynku pracy, charakterystyką systemu edukacji jak również sytuacjami trudnymi wynikającymi z podjęcia nauki w nowej szkole ponadgimnazjalnej.

Realizacja Programu pomoże zwiększyć szanse zawodowe młodzieży oraz zmobilizować ją do odpowiedzialności za własną drogę zawodową, a ich rodzicom poszerzyć wiedzę pozwalającą na czynny i odpowiedzialny udział w procesach decyzyjnych swoich dzieci.

3. Założenia organizacji pracy Gimnazjum im Agaty Mróz-Olszewskiej w Bobolicach w zakresie orientacji zawodowej.

Działalność zreformowanej szkoły w zakresie orientacji zawodowej została podzielona w zależności od wieku uczniów na określone etapy.

Szkole gimnazjalnej zostały przypisane dwa etapy:

- etap III orientacji zawodowej I stopnia – przygotowanie do aktywności zawodowej i odnalezienie się na rynku pracy (realizowany w klasach I i II gimnazjum),
- etap IV decyzyjny I stopnia – przygotowanie do podjęcia decyzji o kierunku i poziomie dalszego kształcenia, znaczenia egzaminu kończącego naukę w gimnazjum w ubieganiu się o przyjęcie do szkoły ponadgimnazjalnej (realizowany w klasie III gimnazjum).

Biorąc pod uwagę wiek uczniów oraz ich naturalną aktywność poznawczą, jak również realizowane treści programowe na poszczególnych przedmiotach opracowano szkolny program orientacji zawodowej, który jest integralną częścią programu Profilaktyki Szkoły.

Program zakłada, że przygotowanie ucznia do wyboru zawodu, kierunku kształcenia i funkcjonowania na rynku pracy realizowane jest przez całe trzy lata nauki w gimnazjum. Proponowane treści opracowane zostały na podstawie czynników trafnego wyboru zawodu i obejmują trzy moduły:

Moduł I – Uczeń poznaje siebie - klasa I -10 godzin

Moduł II – Uczeń poznaje zawody,- klasa II -10 godzin

Moduł III – Uczeń poznaje ścieżki kształcenia- klasa III -20 godzin

Przyjmuje się, że treści z zakresu orientacji zawodowej realizowane będą również na wszystkich lekcjach przedmiotowych, zajęciach opiekuńczych i wychowawczych, zajęciach pozalekcyjnych a każdy nauczyciel będzie sygnalizował uczniom jakie zawody i specjalności łączą się z prezentowanymi treściami.

W szkole zatrudniony jest szkolny doradca zawodowy.

Formy pracy:

- godziny do dyspozycji wychowawcy klasy,
- spotkania z rodzicami, przedstawicielami Biura Pracy, doradcą zawodowym PPPP
- zajęcia przedmiotowe (każdy nauczyciel),
- zajęcia w świetlicy,
- zajęcia w bibliotece,
- spotkania pozalekcyjne,
- wycieczki

Metody pracy

- pogadanka
- opowiadanie
- burza mózgów,
- odgrywanie ról i scenek,
- ekspresja plastyczna,
- ćwiczenia problemowe,

- wykład,
- obserwacja,

Wśród technik proponuje się pracę indywidualną, zespołową, grupową jak i z całą klasą. Wskazuje się również na prowadzenie zajęć w formie warsztatów. W celu pełnego i podmiotowego uczestniczenia uczniów w zajęciach należy stosować metody aktywizujące. Do wykorzystania są również informacje w Internecie, programy multimedialne oraz audycje telewizyjne.

W realizacji działań służących osiągnięciu celów przyjętych w programie duży nacisk kładzie się na rolę rodziców którzy posiadają ogromną siłę oddziaływania na osobowość młodego człowieka, a ich rola jest szczególnie widoczna w ważnych jego momentach życia.

W wyniku współpracy szkoły z rodzicami w zakresie pomocy gimnazjalistom w planowaniu kariery zawodowej i szkolnej będą oni potrafili wspierać dziecko w poszukiwaniu własnej drogi zawodowej, skutecznie motywować, uczyć samodzielności, wzmacniać i utwierdzać w trafnym wyborze zawodu i szkoły ponadgimnazjalnej.

;

Odbiorcami programu są:

- uczniowie
- rodzice
- nauczyciele

4.Cele ogólne:

1.Przygotowanie młodzieży gimnazjum do podjęcia trafnej decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej.

2. Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowej

5. Cele szczegółowe:

Uczniowie;

1. Wyrobienie w uczniach pozytywnych postaw wobec pracy
2. Wyzwalanie własnej aktywności ucznia w kierunku samopoznania, odkrywania zainteresowań, uzdolnień, rozpoznawania swego usposobienia i temperamentu pod kątem predyspozycji do wykonywania różnych zawodów.
3. Rozwijanie umiejętności samooceny.
4. Wyposażenie uczniów w wiedzę o interesujących ich zawodach, o czynnościach i warunkach pracy dla konkretnego zawodu.
5. Wskazanie na znaczenie stanu zdrowia i warunków psychofizycznych w związku z wymaganiami konkretnego zawodu.
6. Kształtowanie umiejętności określania swoich celów życiowych, sprawnego komunikowania, autoprezentacji, radzenia sobie ze stresem.
7. Wdrożenie do aktualizacji informacji dotyczących trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia.
8. Kształtowanie umiejętności określania swoich celów życiowych, mocnych i słabych stron, radzenie sobie w sytuacjach trudnych.
9. Rozwijanie świadomości mobilności zawodowej i pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach życiowych.
10. Zapoznanie ze strukturą szkolnictwa, różnymi drogami kształcenia.
11. Analiza sieci szkół ponadgimnazjalnych w regionie.
12. Kształtowanie postawy przedsiębiorczości i aktywności wobec pracy.
13. Dostarczenie informacji o zawodach, aktualnych trendach na rynku pracy;
14. Pomoc uczniom mającym problemy z podjęciem decyzji edukacyjno – zawodowej.

Rodzice

1. Uświadomienie rodzicom ich wpływu na decyzje edukacyjno-zawodowe ich dzieci.

2. Dostarczenie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, preferowanych, wartościach, zdolnościach, zainteresowaniach, mocnych i słabych stronach;
3. Zapoznanie rodziców z problematyką wyboru zawodu i możliwościami dalszego kształcenia;
4. Przedstawienie rodzicom pełnej oferty szkolnictwa ponadgimnazjalnego w rejonie powiatów koszalińskim i szczecineckim, wskazanie źródeł informacji o szkołach ponadgimnazjalnych.
5. Dostarczenie informacji o zasadach rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych

Nauczyciele;

1. Pomoc nauczycielom w realizacji tematów z zakresu problematyki wyboru zawodu .
2. Wypracowanie materiałów pomocniczych do realizacji zajęć z orientacji zawodowej na poszczególnych etapach kształcenia.

6. Plan działań w zakresie orientacji zawodowej

	Tematyka zajęć	Sposoby realizacji	Realizatorzy	Spodziewane efekty
Klasa I Poznaje- my siebie	1. Założenie indywidualnych teczek zawodoznawczych.		Wychowawca	Uczeń: - będzie zbierał informacje z zakresu realizowanych treści przez cały cykl kształcenia w gimnazjum w celu wykorzystania w klasie III w podjęciu decyzji edukacyjno - zawodowej
	2. Rola samooceny w trafnym wyborze zawodu.	Burza mózgów, dyskusja.	Wychowawca	Uczeń: - ma świadomość roli samooceny w trafnym wyborze szkoły i zawodu
	3. Poznajemy siebie <ul style="list-style-type: none"> • Moje zainteresowania i uzdolnienia (naukowe, techniczne, artystyczne, urzędnicze, społeczne) • Stan fizyczny i zdrowotny a 	Ankiety, testy, ekspresja plastyczna, scenki, wykład.	Wychowawca, Szkolny Doradca Zawodowy,	Uczeń: - potrafi określić swoje zainteresowania i uzdolnienia, -zna swój system wartości
			Wychowawca, Pielęgniarka	-potrafi ocenić swój stan fizyczny i zdrowotny, dokonać konfrontacji z

<p>wybór zawodu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cechy charakteru – jaki jestem. • Moje mocne i słabe strony • Moje predyspozycje do wykonywania zawodów. <p>(5 godzin)</p> <p>4.Umiejętności uniwersalne w pracy.</p> <p>5.Planuję przyszłość.</p> <p>5. Labirynt podejmowania decyzji.</p>	<p>Testy, dyskusja,</p> <p>Ekspresja plastyczna,</p> <p>Schemat labiryntu podejmowania decyzji</p>	<p>szkolna Wychowawca</p> <p>Wychowawca</p> <p>Wychowawca Szkolny doradca zawodowy</p> <p>Wychowawca, Szkolny doradca zawodowy</p> <p>Wychowawca,</p> <p>Wychowawca,</p>	<p>wymaganiami zawodu</p> <p>- zna swoją osobowość i możliwości doskonalenia swoich cech, -umie rozpoznać swoje słabe strony oraz ograniczenia do wykonywania niektórych zawodów, - potrafi sporządzić profil swoich predyspozycji zawodowych.</p> <p>Uczeń: - potrafi scharakteryzować umiejętności uniwersalne - ma świadomość swoich umiejętności interpersonalnych.</p> <p>Uczeń -umie określić własne aspiracje, ambicje, dążenia</p> <p>Uczeń: - zna mechanizmy podejmowania decyzji - ma świadomość wpływu na swoje życie i otoczenie</p>
---	--	--	--

	<p>7.Dlaczego warto się uczyć?</p>	<p>Spotkania z ciekawymi ludźmi, wywiad, dyskusja, ekspresja plastyczna,</p>	<p>Wychowawca</p>	<p>Uczeń: - rozumie, jak ważne dla własnego rozwoju teraźniejszego i przyszłego jest ciągle kształcenie.</p>
--	------------------------------------	--	-------------------	--

<p>Klasa II Poznaj zawody</p>	<p>1. Świat zawodów - podział zawodów ze względu na dominujące czynności - źródła informacji o zawodach.</p> <p>2. Poznajemy zawody: - Człowiek – człowiek - Człowiek technika - Człowiek- przyroda - Człowiek – dane - Człowiek- działalność artystyczna (5 godzin)</p>	<p>Burza mózgów, dyskusja, czasopisma, Internet</p> <p>Wykład informacyjny -gazetki tematyczne, -albumy -konkursy, -filmy edukacyjne -praca z komputerem- -Metryczki zawodu, - wycieczki do zakładów pracy -spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, praca z czasopismami</p>	<p>Wychowawca, Szkolny doradca zawodowy</p> <p>Wychowawca, Szkolny doradca zawodowy, Nauczyciele przedmiotu, Bibliotekarz, Nauczyciele świetlicy</p>	<p>Uczeń ; - zna podstawowe podziały zawodów - wie gdzie szukać informacji o zawodach -rozumie różnorodność możliwych wyborów zawodowych.</p> <p>Uczeń: - zna wymagania psychofizyczne w konkretnych zawodach, -zna przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania konkretnych zawodów, -zna warunki ,czynności i środowisko pracy interesujących go zawodów, -potrafi określić drogi prowadzące do zawodu, -potrafi skorzystać z wybranego przez siebie źródła informacji dotyczącego dalszego kształcenia w określonym zawodzie,</p>
---	---	---	--	---

		"Cogito", "Perspektywy", "Victor". -Internet. -wywiady -pogadanki		
	3.Konkurs – wykonanie albumu o zawodach – praca grupowa	Forma plastyczna, multimedialna,	Wychowawca,	Uczeń: - wie na czym polega praca grupowa -potrafi znaleźć informacje o zawodach,
	4. Zawody przyszłości	Praca z Internetem, ulotki	Wychowawca, Szkolny doradca zawodowy	Uczeń: -wie jakie zawody mogą mieć przyszłość w Polsce i Unii Europejskiej
	5. Zawody wykonywane w mojej społeczności lokalnej	Wycieczki do zakładów pracy, wywiady z pracodawcami,	Wychowawca,	Uczeń: -zna sytuacje na lokalnym runku pracy -dostrzega pracę ludzi na różnych stanowiskach.
	6. Konfrontacja oceny własnych predyspozycji zawodowych z wymaganiami zawodu .	Karta „ Kim będę?”	Wychowawca,	Uczeń: - potrafi skonfrontować swoje predyspozycje z wymaganiami zawodu.

Klasa III Poznaje ścieżki kształcenia.	1.Drogi prowadzące do zawodu : szkolny i pozaszkolny system kształcenia- struktura oświaty w Polsce	Wykład informacyjny Spotkania z doradcą zawodowym PPPP	Wychowawca Szkolny Doradca Zawodowy	Uczeń: - zna system edukacji w Polsce -zna rodzaje i typy szkół przygotowujące do wybranego zawodu, -zna możliwości zdobycia kwalifikacji zawodowych i przekwalifikowania.
	2.Rynek pracy	Spotkanie z doradcą zawodowym PPPP,	Wychowawca Szkolny doradca zawodowy	Uczeń: -rozumie pojęcie rynku pracy -zna zasady funkcjonowania rynku pracy, -rozumie pojęcia popytu i podaży -ma świadomość bezrobocia.
	3.Zmiany w świecie pracy -zmiany społeczne -technologia -zmiany prawne -presja ekonomiczna	Spotkanie z pracodawcą	Wychowawca Szkolny doradca zawodowy	Uczeń: -zna trendy na rynku pracy -dostrzega zmiany technologiczne na rynku pracy/komputeryzacja, automatyzacja itp.) -potrafi wskazać zmiany społeczne i ich skutki: zanikanie istniejących i powstawanie nowych zawodów. -ma świadomość mobilności zawodowej,
	4. Szkolnictwo ponadgimnazjalne w regionie. Zbieramy informacje o szkołach.	Informatory, ulotki,internet spotkania z absolwentami	Wychowawca	Uczeń: -zna ofertę szkolnictwa ponadgimnazjalnego w rejonie koszalińskim i szczecineckim -wie gdzie szukać informacji o szkołach.

5. Jak radzić sobie ze stresem.	Zajęcia warsztatowe	Pedagog	Uczeń; - zna źródła stresu, - zna sposoby radzenia sobie w sytuacjach stresowych.
6. Egzamin gimnazjalny	Wykład informacyjny	Wychowawca	Uczeń: - zna procedury egzaminu gimnazjalnego
7. Sytuacje w których odnosimy sukces – ćwiczymy pozytywne myślenie.	Warsztaty	Wychowawca Pedagog	Uczeń: - ma świadomość swoich mocnych stron - zna problematykę motywacji, - wie, że optymizm jest czynnikiem wspomagającym w osiągnięciu celu. - wie jak ważne są umiejętności społeczne w każdym zawodzie jak również życiu
8. Przedsiębiorczość- nauka przez całe życie	Wykład informacyjny burza mózgów, dyskusja	Wychowawca	Uczeń: - wie co oznacza pojęcie przedsiębiorczości, - rozumie znaczenie elastyczności w obliczu zmiany.
9. Powiatowe Targi Zawodowców – organizacja wycieczki	Wycieczka	Szkolny doradca zawodowy Wychowawca	Uczeń: - jest zorientowany w ofercie szkolnictwa ponadgimnazjalnego w rejonie koszalińskim

<p>10. Zapoznanie z ofertą i zasadami rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych</p>	<p>Analiza materiałów promocyjnych szkół, informatorów, spotkania z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych, absolwentami szkoły.</p>	<p>Wychowawca Szkolny doradca zawodowy Nauczyciele światlicy,</p>	<p>Uczeń: - zna oferty i zasady rekrutacji do wybranych szkół ponadgimnazjalnych.</p>
<p>11. Czego oczekuję od przyszłej pracy.</p>	<p>Burza mózgu, spotkania z rodzicami-pracownikami</p>	<p>Wychowawca</p>	<p>Uczeń: - reprezentuje pozytywną postawę wobec pracy, - zna motywy aktywności zawodowej człowieka - potrafi określić swój system wartości</p>
<p>12. Dokumenty aplikacyjne : list motywacyjny, CV, kwestionariusz osobowy, podanie o pracę (2godziny)</p>	<p>Ćwiczenia w pisaniu dokumentów</p>	<p>Wychowawca, Nauczyciel polonista</p>	<p>Uczeń: - potrafi sporządzić dokumenty określone procedurą ubiegania się o pracę.</p>

13. Czy umiem się uczyć? Czy umiem zdawać?	Testy	Wychowawca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wie, że ustawiczna nauka się jest podstawą sukcesu, -poznaje swoje mocne i słabe strony.
14. Mity i rzeczywistość w poszukiwaniu pracy.	Spotkanie z przedstawicielami Biura Pracy	Wychowawca, Szkolny doradca zawodowy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -umie odróżnić opinie prawdziwe i nieprawdziwe na temat poszukiwania pracy, -potrafi odrzucić utarte slogany i mity na temat pracy.
15. Autoprezentacja czyli moc pierwszego wrażenia	-drama, -film edukacyjny	Wychowawca	<p>Uczeń;</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozumie jakie znaczenie przypisuje się niewerbalnym kontaktom między ludźmi, wyglądowi zewnętrznemu oraz umiejętnością prezentowania swoich mocnych stron.
16. Plan działania- plan kariery zawodowej	Plansza „Formuła trafnego wyboru zawodu, Sporządzenie indywidualnego planu działania	Wychowawca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozumie formułę trafnego wyboru zawodu - posiada umiejętność planowania rozwoju własnego wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, -wie gdzie szukać informacji w planowaniu własnej ścieżki kariery, -zna adresy lokalnych instytucji -na zasady rządzące sporządzaniem planów życiowych

<p>17. Podejmujemy decyzję edukacyjno zawodową po ukończeniu gimnazjum</p>	<p>Internet, kompletowanie dokumentów aplikacyjnych</p>	<p>Wychowawca Nauczyciel informatyki</p>	<p>Uczeń -posiada zdolność do trafnego rozpoznania własnych predyspozycji zawodowych, kwalifikacji i realnych możliwości z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy - potrafi uzasadnić trafność własnej decyzji</p>
<p>18. Właściwe zarządzanie czasem warunkiem sukcesu.</p>	<p>Ankiety</p>	<p>Wychowawca</p>	<p>Uczeń: -potrafi zaplanować rozkład dnia, -wie jak ważny jest aktywny wypoczynek -potrafi ustalać hierarchię celów i zadań</p>
<p>19. Nowa szkoła - identyfikacja trudnych sytuacji i zagrożeń w nowym środowisku.</p>	<p>Burza mózgów, dyskusja</p>	<p>Wychowawca Szkolny Doradca Zawodowy</p>	<p>Uczeń: -potrafi znaleźć alternatywne rozwiązania w różnych sytuacjach życiowych -ma świadomość znaczenia umiejętności interpersonalnych -wie jak kontrolować emocje -posiada umiejętność prezentowania swoich mocnych stron -wie gdzie szukać pomocy w sytuacjach problemowych -ma utrwaloną wiedzę na temat środków psychoaktywnych</p>

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

7. Zadania szkolnego doradcy zawodowego

- 1) Prowadzenie zajęć grupowych z młodzieżą.
- 2) Indywidualne porady zawodowe dla młodzieży.
- 3) Spotkania grupowe i indywidualne z rodzicami w celu wspomagania w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci.
- 4) Diagnoza uczniów w kierunku predyspozycji zawodowych.
- 5) Przygotowanie dokumentacji i ukierunkowanie uczniów z ograniczeniami wyboru zawodu do badań w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.
- 6) Koordynowanie działalności informacyjno – doradczej szkoły.
- 7) Współpraca Radą Pedagogiczną w zakresie realizacji zadań z obszaru przygotowania uczniów do do wyboru drogi zawodowej, zawartych w programach szkoły.
- 8) Prowadzenie dokumentacji, w tym sporządzanie analiz.

8. Współpraca z rodzicami

Tematyka spotkań;

- 1) Zapoznanie rodziców z działaniami szkoły w zakresie orientacji zawodowej
- 2) Czy znam swoje dziecko.
- 3) Moja kariera zawodowa.
- 4) Rodzic jako pierwszy doradca zawodowy swego dziecka.
- 5) Struktura szkolnictwa ponadgimnazjalnego w Polsce.
- 6) Egzamin gimnazjalny
- 7) Zasady rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych, aktualna sytuacja na rynku pracy.

- 8) Pomoc i wsparcie rodziców w dokonywaniu wyborów edukacyjnych i zawodowych ich dzieci.
- 9) Jak pomóc dzieciom z ograniczeniami wyboru zawodu.

9. Współpraca z Radą Pedagogiczną:

- 1) Utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego
- 2) Opracowanie przykładowych materiałów pomocniczych do realizacji zajęć z orientacji zawodowej na poszczególne etapy kształcenia.
- 3) Pomoc w realizacji zadań z obszaru przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej, zawartych w programach szkoły

10. Współpraca z instytucjami

- 1) Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
- 2) Mobilne Centrum Informacji Zawodowej w Koszalinie.
- 3) Powiatowy Urząd Pracy, oddział w Bobolicach

11. Ewaluacja

12. Materiały źródłowe

- 1) Pod redakcją Sołtysińskiej G., Woronieckiej J.: *Orientacja szkolna i zawodowa w gimnazjum*. KOWEZ.MEN. Warszawa 2001
- 2) *Materiały metodyczno – dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów*, KOWEZiU, Europejski Fundusz Społeczny 2002,

- 3) Sołtysińska G., Trzeciak W.: *Jak wybrać zawód? Zeszyt ćwiczeń dla uczniów klas III*. Warszawa: WSiP, 1996
Krawczyk L., Kulpa A., Maicka M. : *Orientacja zawodowa. Przewodnik nauczyciela gimnazjum i szkoły podstawowej*. Warszawa 1999
- 4) *Orientacja szkolna i zawodowa w gimnazjum. Rola nauczyciela*. Warszawa: MEN, 1999